

6. BAARDMANNETJES EXPANSIE IN 1965.

Het was iedere vogelaar duidelijk, dat er in Oost Flevoland dit jaar "veel baardmezen" zaten. In de nazomer hoorde je ze overal tinkelen door het riet en geregeld zag je ook groepjes van 10 à 20 stuks.

In augustus betrok het Vogelringstation Groenekan (Holtman, Lichtenbeld en Marra) zijn vaste ringplaats bij Lelystad en ving in 12 vangdagen 881 baardmannetjes. In september begonnen Frielink, Hanekamp en Jonkers hun vangst aan de Knardijk. Samen met enkele kleinere vangsten en met de vogels, die Koridon in zijn reservaat ringde, werden er in 1965 2000 baardmannetjes geringd.

Tegen eind september (25 en 26) werden de vogels erg onrustig. Normaal trekken ze door het riet, nu vlogen ze er ook vaak boven. Marra en Lichtenbeld zagen ze zelfs zéér hoog in de lucht. Al spoedig hoorden we dat er elders in het land groepjes baardmezen waren gesignaleerd en kort daarna kwamen er terugmeldingen binnen.

De ringresultaten van vóór 1965 waren heel pover:

geringd van 1911 tot en met 1964	2435
teruggemeld werden hiervan	14

Deze terugmeldingen geven niet veel te zien. Ze zijn alle in de omgeving van het Zwarte Meer en O.Flevoland geringd en aldaar teruggemeld.

Het ringen van 2000 baardmannetjes in 1965 bleef niet zonder uitzonderlijke resultaten. Van de 17 terugmeldingen kwamen er 5 uit Engeland !!!

De overige kwamen uit Friesland-Griend-Vlieland-Texel en Noord-Holland.

Hieruit blijkt, dat de baardmees dit jaar een duidelijke neiging tot trekken vertoonde. Vermoedelijk gaat het om onze eigen broedvogels. Dat ook buitenlandse dieren trekdrang hadden blijkt uit de vangst van een baardmees met een Helgolandring op Vlieland en één bij Amsterdam.

Het is mogelijk, dat er van de weggetrokken baardmannetjes weinig of niets naar het broedgebied terugkeert. Misschien brengt het ringonderzoek hierin enig licht.

Het baardmannetje kan alleen in grote aantallen voorkomen als het een biotoop aantreft van uitgestrekte, onbe-

gaanbare rietvelden, waarin veel oud riet voorkomt. Na het gereedkomen van de N.O.P. hebben we een sterke uitbreiding van de soort gezien. Nu O.Flevoland nog ongeveer 100 km² rietveld heeft, dat nooit gemaaid wordt, is ook daar het aantal baardmannetjes groot.

Zolang O.Flevoland en de toekomstige polders nog een uitermate gunstig biotoop bieden is het van belang, dat er zoveel mogelijk baardmannetjes geringd worden. Het ringen van pulli is vrijwel niet mogelijk, maar vanaf juli kunnen de volgroeide vogels gemakkelijk gevangen worden.

De vangwijze is als volgt:

In een veld met zwaar, overjarig riet zoekt men een pad. Hierin zet men een aaneengesloten rij mistnetten op. Deze behoeven niet boven het riet uit te steken. Het baardmannetje beweegt zich door het riet en steekt het pad over beneden de riettoppen. Vaak worden ze gevangen in de onderste baan van het net. De onderste spanlijn moet dus ca 50 cm van de grond staan.

Daarna is het gewoon wachten, totdat een groep baardmannetjes het pad wil oversteken. Omdat ze in groepjes leven en elkaar hevig toeroepen, kunnen lokkers de vangst vergroten. Het verdient aanbeveling geen baardmannetje apart te houden, maar steeds gepaard. In plaats van een paartje in een kleine lokkooi kan men nog beter een grotere kooi nemen, waarin men de eerste 10 gevangen vogels vasthoudt. Die roepen zéér beslist iedere soortgenoot in het net.

Als ze niet gevoerd worden moeten ze na een paar uur door andere worden vervangen.

Eén goed voedsel voor baardmezen is een mengsel van universeelvoer met allerlei zaden, aangevuld met meelwormen (even doorknippen, dan kruipen ze niet weg). We zagen dat 10 baardmannetjes, die 2 uur te voren gevangen waren, zich meteen op het voedsel wierpen toen het in hun kooi werd geplaatst. Zolang ze vanuit de kooi mensen in hun nabijheid zien, zijn ze vrij wild. Verdwijnt de mens uit hun gezichtsveld, dan zijn ze zéér rustig.

De onderscheiding van baardmannetjes naar geslacht en leeftijd is niet zo eenvoudig als sommige boeken wel doen geloven. Uitgekleurde ♂♂ en ♀♀ zijn gemakkelijk van elkaar te onderscheiden.

De 1e jaars vogels lijken vanaf de geboorte tot aan hun rui (dus mei t/m sept.) veel op een ♀. Ze hebben echter veel

meer zwart in staart en vleugels. Op de kop en de rug hebben ze veel donkere lengtestreepjes.

Pas op, want sommige oude ♀♀ hebben ook enkele streepjes op hun kop!!

Na de rui, dus na 1 oktober zijn de 1e jaars vogels niet te onderscheiden van de overjarige. Voorzichtigheid is dan zéér geboden. Hanekamp ving eind september 1965 een geringde ♂, die zo prachtig uitgekleurd was, dat hij er de opmerking bij maakte 'waarschijnlijk overjarige ♂'. Laat het nu een ♂ zijn, die in mei 1965 als pullus was geringd! Dus toch een 1e jaars.

B.J.Speek.